

Ярмоленко В. О.*, Буреннікова Н. В.**

**ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЄВОСТІ ОПЛАТИ ПРАЦІ
НАЙМАНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗА ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ: МІЖДЕРЖАВНИЙ АСПЕКТ**

**Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного
торговельно-економічного університету, Вінниця, Соборна, 87, 21100*

***Вінницький національний аграрний університет, Вінниця,
Сонячна, 3, 21008*

Yarmolenko V. O.*, Burennikova N. V.**

**COMPARATIVE CHARACTERISTIC OF FORCE OF COMPENSATION OF
EMPLOYED PERSONS BY SECTONS OF ECONOMIC ACTIVITIES:
INTERGOVERNMENTAL ASPECT**

** Vinnitsa Trade and Economic Institute of Kiev National Trade and
Economic University, Soborna, 87, 21100*

***Vinnitsa National Agrarian University, Vinnitsa, Soniachna 3, 21008*

В статті на основі відповідного моделювання розглядаються підходи до порівняльної характеристики дієвості оплати праці найманих працівників за видами економічної діяльності на міждержавному рівні (на прикладі видів діяльності “сільське, лісове та рибне господарство” й “добувна промисловість і розроблення кар’єрів” Польщі та України) з урахуванням паритету купівельної спроможності (ПКС). Для характеристики використано статистичні дані Всесвітнього Банку за валовим внутрішнім продуктом (ВВП) з урахуванням ПКС і національні рахунки цих країн, а також авторські моделі результативності та відповідні вартісні показники складових частин результативності будь-якого економічного процесу (зокрема, застосовуються F-імпульси як елементи авторського SEE-аналізу

процесів функціонування складних систем). Встановлено, що методику застосування цих показників для порівняльної характеристики результативності оплати праці найманих працівників на міждержавному рівні (апробовану на прикладі Польщі та України), можна використати на практиці з метою приросту знань про її дієвість.

Ключові слова: процес; загальний, чистий і масштабний продукти процесу; ефективність і результативність процесу; процес утворення ВВП; міжнародне співставлення за паритетом купівельної спроможності валют країн.

In the article on the basis of appropriate modeling the approaches to comparative analysis of the components of efficiency for process of formation of gross income of agricultural enterprises have been considered (at the example of Belarus and Ukraine) with a glance of purchasing power parity. For analysis statistical data of World Bank by gross domestic product of Belarus and Ukraine by purchasing power parity, national accounts these countries; models of efficiency and appropriate money indicators of ingredient parts of efficiency of any economic process have been used. Efficiency of process have been defined in the article in innovative interpretation: it have been described by the scale product (by the quantitative component) and by the effectiveness (by the qualitative component) of the process simultaneously. It is established, that methods of application of these indices to comparative analysis of efficiency of the examined activity (which have been approved at the example of Belarus and Ukraine) can be applied at practice for the purpose of increase of knowledge about force of activity.

Key words: process; total, net and scale products of process; effectiveness and efficiency of process; process of formation of GDP; international confrontation by purchasing power parity of currencies of countries.

Постановка проблеми. Розробка методів визначення кількісних параметрів з точки зору дієвості оплати праці на різних ієрархічних рівнях з метою управління відповідними процесами на основі оплати праці є однією з

проблем, котрі стоять перед економікою. Результати порівняльної характеристики дієвості оплати праці співвідносно з певними процесами на основі відповідних кількісних параметрів як індикаторів можуть слугувати основою для співставлення соціально-економічного розвитку структурних підрозділів економічної діяльності будь-якої країни з іншими країнами з метою знаходження оптимальних варіантів дій щодо управління цими процесами. Зазначена мета найкращим чином досягається шляхом використання паритету купівельної спроможності валют країн, що дозволяє проводити більш точне порівняння соціально-економічного розвитку цих підрозділів.

Аналіз останніх досягнень і публікацій. У статті “Записки фінансового аналітика. ВВП и паритет покупательной способности” розглянуто підходи статистичних служб до розрахунку показника ВВП за паритетом купівельної спроможності (ПКС); зазначено, що широку популярність на світовому фінансовому ринку отримав саме цей показник, який дозволяє проводити більш точне порівняння економік країн світу [4].

У статті [12] ми досліджували результативність процесу праці, запропонували принципово нові моделі закономірностей складових частин результативності процесу праці, навели приклади їх практичного застосування. У наступних роботах автори зазначеної статті на основі узагальнення та розповсюдження на будь-який економічний процес моделей і підходів до результативності, застосованих до процесу праці, розглядали й інші процеси, пов’язані з функціонуванням економічних систем різних ієрархічних рівнів [15, 8, 16 та інші публікації].

У статті [13] проведено порівняльний аналіз виробництва валової доданої вартості країн за видами економічної діяльності з урахуванням ПКС на міждержавному рівні (на прикладі Білорусі, Казахстану, Росії та України) на основі використання показників складових результативності процесу як індикаторів його дієвості; показано, що відповідну методику можна застосовувати на практиці. Підходи до порівняльної характеристики дієвості

оплати праці на різних ієрархічних рівнях (у тому числі міждержавному) з метою управління відповідними процесами на основі оплати праці залишилися **невирішеною частиною загальної проблеми.**

Постановка задачі. Запропонована робота у певному розумінні є продовженням статті [13] з точки зору використання статистичних даних та авторських підходів щодо видів економічної діяльності з урахуванням ПКС на міждержавному рівні. Її мета – розробка підходів до порівняльної характеристики дієвості оплати праці найманих працівників за видами економічної діяльності на міждержавному рівні з метою управління відповідними процесами. *Об’єктом дослідження* є формування оплати праці найманих працівників за видами економічної діяльності на міждержавному рівні з урахуванням ПКС. *Предмет дослідження* – теоретичні та практичні аспекти характеристики рівня результативності оплати праці найманих працівників за видами економічної діяльності на міждержавному рівні з урахуванням ПКС. Актуальність зазначеної характеристики пов’язана з необхідністю знаходження оптимальної дієвості оплати праці з метою її регулювання за кінцевими результатами відповідних процесів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Базовим критерієм дієвості процесу, операції тощо (як спроможності давати позитивний результат) в основному вважається ефективність. Як в українській, так і в зарубіжній літературі, зокрема економічній, існує найбільш розповсюджений класичний підхід до категорії “ефективність” (процесу, операції тощо), при якому поняття ефективності та результативності ототожнюються [3, 5, 7, а також інші публікації], хоча існують й інші підходи [6, 10, а також інші публікації]. Для характеристики дієвості (of the force) процесів, як показали наші дослідження, є сенс розглядати категорію результативності (of the efficiency) будь-якого процесу в інноваційному розумінні: одночасно характеризувати її як з кількісної сторони (у вигляді масштабного продукту), так і з якісної (з урахуванням ефективності (of the effectiveness) процесу). Таке розуміння

результативності призводить до більш глибокого пізнання дієвості процесу за його результатами [12, 15, 8, 16 та інші публікації].

При дослідженні використовуватимемо авторські моделі складових частин результативності будь-якого економічного процесу та відповідні показники як індикатори дієвості процесу. Виходитимемо з того, що наслідком будь-якого процесу є його продукти: продукт як користь, продукт як затрати, загальний продукт у вигляді продукту як користі та продукту як затрат. Кожному процесові відповідає масштабний продукт у вигляді продукту як користі та тієї частини продукту як затрат, котра пропорційна частці продукту як користі у загальному продукті. Показники складових результативності процесу можна виразити через показники відповідних продуктів [12, 15, 8, 16 та інші].

Показники складових результативності економічного процесу, запропоновані в роботах [12, 15, 8, 16] та інших, є складовою частиною механізму регулювання цього процесу. При дослідженні процесу використовуватимемо такі рівняння зміни його результативності:

$$J_R = J_K \cdot J_E = J_K \cdot J_{V/Z} = J_G \cdot J_{1+V/Z}; \quad (1)$$

$$J_R = J_G \cdot J_{1+Z/V} \cdot J_{G/Z} \cdot J_{V/G} = J_G \cdot J_{1+Z/V} \cdot J_{G/Z} \cdot J_{1+Z/G}, \quad (2)$$

де індекси J_R , J_K , J_E та інші є індексами зміни певних показників як відношень відповідних показників до базисних. В останніх формулах: V – показник загального продукту процесу; Z – показник його продукту як затрат; $G = (V - Z)$ – показник продукту як користі процесу; $K = G + Z \cdot G/V$ – показник його масштабного продукту; $E = V/Z$ – показник ефективності процесу як відношення показників загального продукту V і продукту як затрат Z ; $R = K \cdot E = K \cdot V/Z = G(1 + V/Z)$ є показником результативності процесу (детальніше – в роботах [8, 16]).

За приклади щодо об'єктів дослідження вибираємо види діяльності “сільське, лісове та рибне господарство” (вид діяльності 1) та “добувна промисловість і розроблення кар'єрів” (вид діяльності 2).

У табл. 1 зазначено макроекономічні показники, пов'язані з процесом виробництва валового внутрішнього продукту Польщі та України у 2012 р. (у фактичних цінах, млрд. національних валют, а також млрд. доларів за ПКС), а також значення ПКС, а у табл. 2 – макроекономічні показники, пов'язані з видами діяльності “сільське, лісове та рибне господарство” (вид діяльності 1) й “добувна промисловість і розроблення кар'єрів” (вид діяльності 2) Польщі та України у 2012 р. На основі даних табл. 2 ми знайшли показники цих видів діяльності Польщі та України у 2012 р., пов'язані з оплатою праці найманих працівників (зазначено в табл. 3).

Таблиця 1

Макроекономічні показники, пов'язані з процесом виробництва валового внутрішнього продукту Польщі та України у 2012 р.

Показники	Країна	
	Польща	Україна
1. Валовий внутрішній продукт (G):		
а) (млрд. національної валюти)*	1615,894	1459,1
б) (млрд. доларів)**	872	387
2. ПКС: (дані рядка 1а)/(дані рядка 1б)***; національна валюта/ долар	1,853089	3,770284

* Джерело: Складено на основі даних статистичних збірників [2, 11].

** Джерело: Складено за списком Всесвітнього Банку [9].

*** Джерело: Розраховано авторами .

Таблиця 2

**Макроекономічні показники, пов'язані з видами діяльності 1 та 2
Польщі та України у 2012 р.**

“Сільське, лісове та рибне господарство” (вид діяльності 1)							
Випуск V_0				Оплата праці найманих працівників Z_1			
Польща		Україна		Польща		Україна	
млн. націон. валюти*	млн. доларів**	млн. націон. валюти*	млн. доларів**	млн. націон. валюти*	млн. доларів**	млн. націон. валюти*	млн. доларів**
132602	71557,275	269983	71608,133	8362	4512,465	26739	7092,039
Валовий прибуток, змішаний дохід G_0				Чисельність найманих працівників			
Польща		Україна		Польща		Україна	
млн. національної валюти*	млн. доларів**	млн. національної валюти *	млн. доларів**	Млн. осіб*	Млн. осіб*		
46806	25258,366	86330	22897,479	0,1429	0,7418		

“Добувна промисловість і розроблення кар’єрів” (вид діяльності 2)							
Випуск V_0				Оплата праці найманих працівників Z_1			
Польща		Україна		Польща		Україна	
млн. націон. валюти*	млн. доларів**	млн. націон. валюти*	млн. доларів**	млн. націон. валюти*	млн. доларів**	млн. націон. валюти*	млн. доларів**
62430	33689,693	153036	40590,046	16162	8721,653	44739	11866,215
Валовий прибуток, змішаний дохід G_0				Чисельність найманих працівників			
Польща		Україна		Польща		Україна	
млн. національної валюти*	млн. доларів**	млн. національної валюти*	млн. доларів**	Млн. осіб*	Млн. осіб*		
15260	8234,899	54462	14445,066	0,1735	0,4380		

* Джерело: Складено на основі даних статистичних збірників [1, 2, 11].

** Джерело: Розраховано авторами (дані в національній валюті/значення ПКС табл. 1).

Таблиця 3

**Показники видів економічної діяльності 1 та 2 Польщі та України
у 2012 р., пов’язані з оплатою праці найманих працівників**

Показник	Польща		Україна	
	Вид 1	Вид 2	Вид 1	Вид 2
Ефективність процесу утворення валового прибутку, змішаного доходу $E = V_0 / (V_0 - G_0)$ *	1,5455499	1,3235107	1,4700713	1,5524986
Частина випуску, яка відповідає оплаті праці найманих працівників $V_1 = E \cdot Z_1$ (млн. доларів)*	6974,240	11543,20	10425,803	18422,282
Чисельність найманих працівників (млн. осіб)	0,1429	0,1735	0,7418	0,4380
Оплата праці найманих працівників Z_1 (млн. доларів)*	4512,465	8721,653	7092,039	11866,215

* Розраховано авторами за даними табл. 2.

На основі даних табл. 3 нами обчислено показники складових результативності, пов’язані з процесами утворення валового прибутку, змішаного доходу зазначених видів діяльності України у 2012 р. у порівнянні з відповідними показниками цих процесів Польщі з урахуванням ПКС (зазначено у табл. 4). З даних табл. 4 знайдено темпи приросту індексів складових результативності оплати праці найманих працівників як складової витрат процесу утворення валового прибутку, змішаного доходу видів діяльності 1 та 2 України у 2012 р. у порівнянні з відповідними показниками цього процесу Польщі (зазначено у табл. 5). Дані таблиці 5 дозволяють судити про те, на скільки процентів змінювалися (збільшувалися або зменшувалися) відповідні індекси складових результативності оплати праці найманих працівників як складової витрат процесу утворення валового прибутку,

змішаного доходу видів діяльності 1 та 2 України у 2012 р. у порівнянні з Польщею, тобто дають змогу робити висновки щодо того, як і за рахунок яких складових змінюються показники продуктів процесу (частин загального, чистого, продукту як витрат) та складові результативності процесу.

Таблиця 4

**Характеристика показників видів економічної діяльності 1 та 2 ,
пов'язаних з оплатою праці найманих працівників України у 2012 р.,
у порівнянні з відповідними показниками Польщі**

Вид 1						
Країна	Характеристика загального продукту процесу		Характеристика продукту як витрат процесу		Характеристика чистого продукту процесу	
	V	J_V	Z	J_Z	G	J_G
Польща	48805,04	1	31577,78	1	17227,26	1
Україна	14054,74	0,2879771	9560,581	0,3027629	4494,154	0,2608746
Країна	Характеристика якісної складової масштабного продукту процесу		Характеристика масштабного продукту процесу		Характеристика ефективності процесу	
	$1 + D_Z$	J_{1+D_Z}	K	J_K	E	J_E
Польща	1,6470188	1	28373,62	1	1,54555	1
Україна	1,6802391	1,02017	7551,254	0,2661364	1,470071	0,9511637
Країна	Характеристика результативності процесу		Характеристика кількісної складової ефективності процесу		Характеристика якісної складової ефективності процесу	
	R	J_R	$J_{G/Z}$		$J_{V/G}$	
Польща	43852,85	1	1		1	
Україна	11100,88	0,2531393	0,8616464		1,103891	
Вид 2						
Країна	Характеристика загального продукту процесу		Характеристика продукту як витрат процесу		Характеристика чистого продукту процесу	
	V	J_V	Z	J_Z	G	J_G
Польща	66531,42	1	50268,89	1	16262,53	1
Україна	42060	0,6321825	27091,81	0,5389379	14968,19	0,9204098
Країна	Характеристика якісної складової масштабного продукту процесу		Характеристика масштабного продукту процесу		Характеристика ефективності процесу	
	$1 + D_Z$	J_{1+D_Z}	K	J_K	E	J_E
Польща	1,7555662	1	28549,94	1	1,323511	1
Україна	1,644123	0,93652	24609,54	0,8619823	1,552499	1,173015
Країна	Характеристика результативності процесу		Характеристика кількісної складової ефективності процесу		Характеристика якісної складової ефективності процесу	
	R	J_R	$J_{G/Z}$		$J_{V/G}$	
Польща	37786,16	1	1		1	
Україна	38206,29	1,011119	1,707821		0,6868491	

* Вартісні показники подано у середньому за рік у доларах на одного працівника; індекси – у коефіцієнтах показників виду діяльності 1 України до відповідних показників Польщі; V – частина випуску, яка відповідає оплаті праці найманих працівників; Z – оплата праці найманих працівників; $G = (V - Z)$ – частина валового прибутку, змішаного доходу, яка відповідає оплаті праці найманих працівників (показники розраховано з урахуванням ПКС). Джерело: розраховано авторами ($J_K = J_G J_{1+D_Z}$, $J_E = J_{G/Z} J_{V/G}$, $J_R = J_K J_E$).

**Матриця темпів приросту індексів складових результативності
оплати праці найманих працівників як складової витрат процесу
утворення валового прибутку видів діяльності 1 та 2 України у 2012 р.
у порівнянні з відповідними показниками цього процесу Польщі ***

$J_R = J_G J_{1+Z/V} J_{V/Z} = J_G J_{1+Z/V} J_{G/Z} J_{1+Z/G}; J_{G/Z} = J_G / J_Z; J_{V/G} = J_V / J_G$									
$J_R = J_K J_E$			$J_K = J_G J_{1+Z/V}$			$J_E = J_{G/Z} J_{V/G}$			
Вид	ΔJ_R	ΔJ_K	ΔJ_E	ΔJ_G	$\Delta J_{1+Z/V}$	$\Delta J_{G/Z}$	$\Delta J_{V/G}$	ΔJ_V	ΔJ_Z
1	-74,69	-73,39	-4,88	-73,91	+2,02	-13,84	+10,39	-71,20	-69,72
2	+1,11	-13,80	+17,30	-7,96	-6,35	+70,78	-31,32	-36,78	-46,11

* Темпи приросту – у процентах (складові результативності оплати праці найманих працівників як складової витрат процесу утворення валового прибутку, змішаного доходу видів діяльності 1 та 2 України у 2012 р. у порівнянні з Польщею). Джерело: дослідження авторів.

F -імпульсами процесу ми назвали фактори, котрі слугують формуванню продуктів цього процесу ($F = Z, G, V, 1+Z/V, K, E, R, G/Z, V/G$) [10]. Продуктами процесу є частини витрат на його функціонування, частини чистого та загального продуктів; масштабність, ефективність і результативність процесу тощо. Ці імпульси можуть бути як позитивними, так і негативними.

Значення показників $\Delta J_Z, \Delta J_G, \Delta J_V, \Delta J_{1+Z/V}, \Delta J_K, \Delta J_E, \Delta J_R, \Delta J_{G/Z}, \Delta J_{V/G}$ з таблиці 5 характеризують ступінь впливу відповідних факторів на формування продуктів процесу, котрий досліджується. Цими факторами процесу, котрий вивчається, відповідно є: оплата праці найманих працівників (з показником Z); частин валового прибутку, змішаного доходу (з показником G) та випуску – з показником V), котрі відповідають оплаті праці найманих працівників; масштабність процесу (з показником K); характеристика якісної складової масштабності (з показником $1+Z/V$); ефективність процесу (з показником E); результативність процесу (з показником R); кількісна складова ефективності процесу (з показником G/Z); якісна складова ефективності процесу (з показником V/G).

Результати вимірювання ступеня впливу відповідних факторів на формування продуктів досліджуваних процесів відображені в таблиці 5 (в

умовних одиницях вимірювання). Ці результати ми назвали *потужністю* відповідних імпульсів [10]. R -імпульс є рівнодіючою K - і E - імпульсів, K -імпульс – рівнодіючою G - і $(1+Z/V)$ - імпульсів, E -імпульс – рівнодіючою (G/Z) - і (V/G) -імпульсів.

Наприклад, з даних *рядка 1 табл. 5 можна зробити наступний висновок*: в Україні у порівнянні з Польщею у 2012 р. спостерігався негативний R -імпульс потужністю -74,69 ум. од., він є рівнодіючою негативних K - і E -імпульсів потужністю -73,39 і -4,88 ум. од. відповідно. У свою чергу, K -імпульс є рівнодіючою G - і $(1+Z/V)$ -імпульсів потужністю -73,91 і +2,02 ум. од. відповідно, E -імпульс – рівнодіючою (G/Z) - і (V/G) -імпульсів потужністю відповідно -13,84 та +10,39 ум. од.

Загалом, щодо впливу оплати праці найманих працівників видів діяльності 1 та 2 на процес утворення валового прибутку, змішаного доходу України у 2012 р. у порівнянні з Польщею, то для виду 1 позитивними були $(1+Z/V)$ -, (V/G) - імпульси, а негативними – усі інші; для виду 2 позитивними були R -, E -, (G/Z) - імпульси, а негативними – усі інші. Вплив у порівнянні з Польщею був менш дієвим для виду 1 та більш дієвим для виду 2.

У статті розглядався вплив оплати праці найманих працівників видів діяльності “сільське, лісове та рибне господарство” (вид 1) та “добувна промисловість і розроблення кар’єрів” (вид 2) на процес утворення валового прибутку, змішаного доходу України у 2012 р. у порівнянні з Польщею. Дослідження інших видів економічної діяльності з метою прийняття науково-обґрунтованих управлінських рішень на основі використання F -імпульсів щодо спрямованості наслідків відповідних процесів проводиться аналогічно.

Висновки. 1. З’ясовано на прикладі процесів утворення валового прибутку, змішаного доходу видів діяльності “сільське, лісове та рибне господарство” й “добувна промисловість і розроблення кар’єрів” Польщі та України, що для порівняльної характеристики дієвості впливу оплати праці найманих працівників на процес утворення валового прибутку, змішаного

доходу можуть слугувати авторські показники складових результативності процесів (зокрема, F -імпульси як елементи авторського *SEE*-аналізу процесів функціонування складних систем). 2. Встановлено, що цю методику можна використати на практиці з метою оцінювання та прийняття відповідних науково-обґрунтованих управлінських рішень. 3. Акцентовано, що дослідження інших видів діяльності щодо дієвості впливу оплати праці найманих працівників на спрямованість наслідків процесу утворення валового прибутку, змішаного доходу з тією ж метою на основі використання авторських показників складових результативності проводиться аналогічно.

Література

1. Pracujący w gospodarce narodowej w 2013 r. // Warszawa: 2014. – 123 str.
2. Rachunki narodowe według sektorów i podsektorów instytucjonalnych w latach 2009—2012 // Warszawa: lipiec 2014. – 374 str.
3. Большой экономический словарь / [авт.-сост. А. Б. Борисов]. – М.: Книжный мир, 2007. – 860 с.
4. Записки финансового аналитика. ВВП и паритет покупательной способности. 30.09.2011 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.finnotes.com/gdp-purchasing-power-parity.html>. Название с экрана.
5. Климаш Н. І. Науково-теоретичні аспекти сутності понять «ефективність» та «результативність» / Н. І. Климаш // Наукові праці НУХТ. – № 28, 2009. – С. 124–125.
6. Лігоненко Л. О. Дискусійні питання щодо трактування сутності та співвідношення понять «ефективність» і «результативність» управління підприємством / Л. О. Лігоненко // Актуальні проблеми економіки. – № 10(88), 2008. – С. 207–216.
7. Мочерний С. В. Економічна теорія / С. В. Мочерний. – К. : Академія (Альма-матер), 2003. – 656 с.
8. Поліщук Н. В. Функціонування економічних систем: моделі складових результативності : [моногр.]. / Н. В. Поліщук. – Вінниця: ВНАУ, 2010. – 396 с.

9. Список стран по ВВП (ППС). – Википедия, html.

10. Тесленок І. М.. Сучасні підходи до визначення результативності управління підприємством / І. М. Тесленок, О. В. Михайлова, О. П. Богаченко // Економічний вісник Донбасу. – № 1 (27), 2012. – С. 208–212.

11. Україна у цифрах у 2013 р. Статистичний збірник // Київ, 2014. – 240 с.

12. Ярмоленко В. А. Измерение результативности труда на основе стоимостных показателей / В. А. Ярмоленко, Н. В. Полищук // Хранение и переработка сельхозсырья. – М., 1996. – № 2. – С. 10–12.

13. Ярмоленко В. А., Полищук Н. В. Виды экономической деятельности: международное сравнение результативности // Сборник научных трудов SWorld. Выпуск 2. Том 23. Экономика. – Иваново: Маркова А. Д. – 2014. – ЦИТ: 214–028. – С. 49–62.

14. Ярмоленко В. О. Використання F -імпульсів як індикаторів спрямованості наслідків процесів функціонування складних систем в авторському *SEE*-аналізі дієвості процесів на основі складових результативності / В. О. Ярмоленко, Н. В. Буреннікова (Поліщук) // Сборник научных трудов SWorld. Выпуск № 1(38), 2015. Том 18. Экономика. – Иваново: Маркова А. Д., 2015. – ЦИТ: 115–032. – С. 4–13.

15. Ярмоленко В. О. Складові результативності економічного процесу: парадигма кількості та якості / В. О. Ярмоленко, Н. В. Поліщук // Ринки товарів та послуг України в умовах економічного зростання : збірник наукових праць міжнар. наук.-практ. конф., 11 вересня 2008 року : Стаття. – Вінниця, 2008. – С. 173–178.

16. Ярмоленко В. О. Складові результативності функціонування складних систем як об'єкти моделювання / В. О. Ярмоленко, Н. В. Поліщук // Вісник Черкаського університету. Серія Економічні науки. – Черкаси: ЧНУ. – 2012. – № 33(246). – С. 86–93.

References:

1. *Pratsuiotsi v gosподartce narodovi v 2013 r.* (Employment in national economy in 2013) // Warsaw: 2014. – 123 p.
2. *Rachunki narodovi vedhug sektorov i podsektorov instytutcionalnykh v liatach 2009—2012* (National accounts by institutional sectors and sub-sectors in 2009—2012) // Warsaw: 2014. – 374 p.
3. *Bolshoi ekonomicheskii slovar* (The greater economy dictionary / [draftsman A. B. Borisov]). – Moscow: – Knizhny mir, 2007. – 860 p.
4. *Zapiski finansovoogo analitika. VVP i paritet pokupatelnoy sposobnosti. 30.09.2011* [Elektronniy resurs]. (Transaction of financial analyst. GDP and purchasing power parity. 30.09.2011 [Electronic resource]). – Mode of access: <http://www.finnotes.com/gdp-purchasing-power-parity.html>. Title by screen..
5. Klimash N. I. *Naukovo-teoretychni aspekty sutnosti poniat “efektyvnist” i “rezultatyvnist”* (Theoretical aspects of essence of concepts “efficiency” and “effectiveness”) / N. I. Klimash // *Naukovi pratsi NUXT* (Scientific works of NUHT). – No.28, 2009. – P. 124–125
6. Ligonenko L.O. *Dyskusiyni pytannia shodo traktuvannia sutnosti ta spivvidnoshennia poniat “efektyvnist” i “rezultatyvnist” upravlinnia pidpriemstvom* (Debatable questions in relation to interpretation of essence and correlation of concepts “efficiency” and “effectiveness” of management by the enterprise) / L.O. Ligonenko // *Aktualnyie probllemy ekonomiky* (Actual problems of economy). – No.10 (88), 2008. – P. 207–216.
7. Mochernyi S.V. *Ekonomichna teoriia* (The economic theory). – Kyiv: Academiya, 2003. – 656 p.
8. Polishchuk N. V. *Funktsionuvannia ekonomichnykh system: modeli skladovykh rezultatyvnosti*: (Functioning of economic systems: models of component of efficiency). – Vinnytsia: VNAU, 2010. – 396 p.
9. *Spisok stran po VVP (PPS)*. – *Vikipediia* (List of nations by GDP (PPP)). – [html](#).

10. Teslenok I. M. *Suchasni pidkhody do vyznatchennia rezultatyvnosti upravlinnia pidpriumstvom* (Modern approaches to determination of effectiveness of management the enterprise) / I. M. Teslenok, O. V. Mykhaylova, O. P. Bogachenko // *Ekonomichnyy visnyk Donbasu* (Economic herald of the Donbas). – No.1(27), 2012. – P. 208–212.

11. *Ukraina u tsirfah u 2013 rotsi. Statystychnyy zbirnyk* (Ukraine in figure in 2013. Statistical collection) // Kyiv, 2014. – 240 p.

12. Yarmolenko V. A. Measuring of efficiency of work on the basis of money indicators [*Izmereniye rezultativnosti truda na osnove stoimostnykh pokazateley*] / V. A. Yarmolenko. N. V. Polishchuk // *Khraneniye i pererabotka syelkhozsyrya* – (Storing and processing of the agricultural raw materials). – Moscow, 1996. – No.2, pp. 10–12.

13. Yarmolenko V. A., Polishchuk N. V. *Vidy ekonomicheskoy deiytelnosti: meshdunarodnoie sravnenii rezultativnosti* (Kinds of economic activities: international comparison of efficiency // Yearbook of scientific memoirs SWorld. Issue 2. Volume 23. Economics). – Ivanovo: Markova A. D. – 2013. – *Citation index: 214-028*. – P. 49–62.

14. Yarmolenko V. O. Application of *F*-impulses as indicators of directionality of results of processes of functioning of complicated systems in author's *SEE*-analysis of the force of processes on the basis of components of the efficiency [*Vykorystanniyy F-impulsiv yak indykatoriv spriamovanosti naslidkiv protsesiv funktsionuvannia skladnykh system v avtorskomu SEE-analizi diievosti protsesiv na osnovi skladovykh rezultatyvnosti*] / V. O. Yarmolenko, N. V. Burennikova (Polishchuk) // *Sbornik nauchnykh trudov SWorld. Vypusk № 1(38), 2015. Tom 18. Ekonomika* – Ivanovo: Markova A. D., 2015. – TSYT: 115-032. – C. 4–13.

15. Yarmolenko V. O. Components of efficiency of economic process: paradigm of quantity and quality [*Skladovi rezultatyvnosti ekonomichnogo protsesu: paradygma kilkosti ta yakosti*] / V. O. Yarmolenko, N. V. Polishchuk // *Rynky tovariv ta poslug Ukrayiny v umovakh ekonomichnogo zrostannia : zbirnyk naukovykh prats*

mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoi konferentsii, 11.09.2008 (Markets of goods and services of the Ukraine in conditions of economic growth : complete of scientific works of international scientific and applied conference, 11.09.2008). – Vinnytsia, 2008, pp. 173–178.

16. Yarmolenko V. O. Components of efficiency of functioning of compound systems as simulated objects [*Skladovi rezultatyvnosti funktsionuvannya skladnykh system yak obyekty modelyuvannya*] / V. O. Yarmolenko, N. V. Polishchuk // *Visnyk Cherkaskogo universytetu. Seriya Ekonomichni nauky* – (Herald of Cherkasy University. Series Economic sciences). – Cherkasy: ChNU. – 2012. – No. 33(246), pp. 86–93.

Доповідь відправлена 28.07.2015 р.

© Ярмоленко В. О., Буреннікова Н. В.